MAATALOUS

Kuluttajat eivät ole tietoisia siitä, ettei kotimainen tuottaja ole samalla viivalla ulkomaisten kilpailijoidensa kanssa. **ILKKA POHJAMO**

PRRS levisi Sveitsiin tuontispermassa

ETT: Ei voisi tapahtua meillä

Saksalaisella karjuasemalla todettiin marraskuun lopulla otetussa rutiininäytteessä akuutti PRRS-tartunta.

Sen seurauksena 26 sikalaa Sveitsissä ja Liechtensteinissa asetettiin rajoittavien määräysten alaiseksi. Sikaloihin oli tuotu karjunspermaa kyseiseltä asemalta Saksasta.

Varotoimena 72 tuontispermalla siemennettyä emakkoa viideltä eri tilalta lopetettiin heti. Näistä kolmen tilan emakoilla todettiin PRRS-tartunta.

Kun tilojen muut eläimet tutkittiin, tartunnan todettiin yhdellä tilalla levinneen myös muihin sikoihin, joita ei ollut siemennetty. Tilan kaikki 1200 sikaa teurastettiin tai lopetettiin.

Vaikea varmistaa

Sveitsissä annettiin tapauksen jälkeen asetus, joka kieltää siansperman, -alkioiden ja munasolujen tuonnin maahan tammikuun 2013 loppuun saakka.

Kolmella PRRS-vapaaksi sertifioidulla saksalaisella karjuasemalla ilmeni PRRS-tartunta myös tammikuussa 2012.

Eläintautien torjuntayhdistys ETT:n mukaan PRRS-tulos vasta-ainetestillä antaa lähinnä tilakohtaisen diagnoosin. Yksittäisten sikojen tulokset eri vasta-ainetesteillä saattavat vaihdella.

Täydellistä PRRS-vapautta ei siis voida taata alueella, jossa PRRS on yleinen.

Tiukka karanteeni

Terveydenhuoltoeläinlääkäri **Hannele Nauholz** ETT:stä sanoo, että Sveitsin tapaus ei olisi mahdollinen Suomessa, mikäli tuojat noudattavat ohjeita.

Meillä PRRS-maista tuotua spermaa on käytetty vain karanteenissa olevien emakkojen tiineyttämiseen.

Ne ovat porsineet karanteenissa, joka on purettu vasta kun emakoista on otettu kahdet puhtaat näytteet. Myös karjuista on otettu uudet näytteet vielä sperman oton jälkeen.

”Sveitsin tapaus muistuttaa siitä, että riskejä on ja huolellista suunnittelua tarvitaan tuonnissa aina.”

PRRS on sikojen lisääntymis- ja hengitystieoireyhtymä, joka leviää pääasiassa ostoeläinten, mutta myös tuulen, sperman ja tilavierailujen välityksellä.

Suomessa ei ole tähän mennessä todettu yhtään PRRS-tapausta.

TERHI TORIKKA

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Altialle uusia sopimuslajikkeita

Borealin monitahoiset ohrat Edvin, Einar ja Elmeri on hyväksytty Altian tärkkelysohran sopimuslajikkeiksi.

”Kaikki kolme ovat aiemmin olleet Altialla esilistalla ja niistä on jo muutama vuosi tehty tärkkiohrasopimuksia. Nyt ne on nostettu varsinaiselle listalle suositeltavien lajikkeiden joukkoon”, ostokategorian päällikkö **Kari Kiltilä** Altialta kertoo.

Suomalaisviljelijä on 51-vuotias

Suomalaisia maatiloja viljelee keskimäärin 51-vuotias viljelijä, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen Maatilatilastollinen vuosikirja kertoo.

Keskimäärin nuorimpia viljelijät ovat Pohjois-Pohjanmaalla, 50 vuotta, ja vanhimpia Ahvenanmaalla, 53 vuotta.

Julkaisun tuoreimmat tiedot ovat pääosin vuodelta 2011. Mukana on aikasarjoja jopa 30–40 vuoden ajalta.

Suomalainen sikatalous tarvitsee tiedotusta selvitäkseen kisassa

Suomalainen sikaketju tarvitsee kansainvälisessä kisassa selviytyäkseen etenkin lisää tiedotusta ja selkeän yhteisen strategian.

MARKKU VUORIKARI

Siipikarjapuolella pitäisi nyt panostaa energiatehokkuuteen, todetaan Sika- ja siipikarjatalouden koordinaatiohankkeen loppuraportissa.

Maaseudun kehittämisrahaston rahoittamaa kehittämisohjelmaa koordinoineen **Ilkka Pohjamon** mukaan tilojen kilpailukykyä voisi parantaa myös tilojen välisessä viljakaupassa käytettävällä vakuusrahastolla sekä tulojen vaihtelua tasaavalla vakuutusjärjestelmällä.

Tiedottamalla kulusta kilpailueduksi

Suomalaisessa sikatuotannossa on useita kilpailijamaita tiukempia vaatimuksia, joiden tavoitteena on hyvinvoinnin parantaminen.

Siinä on onnistuttu. Sikojen hyvinvointi kilpailuvaltiksi -hankkeen tulokset osoittavat suomalaisten lihasikojen hyvinvoinnin olevan parempi kuin vertailumaissa.

Hyvinvoinnin parantaminen on nostanut tuotantokustannuksia, mutta ei näy tuottajahinnassa.

Pulma voisi ratketa paremmalla tiedotuksella.

”Kuluttajat eivät ole tietoisia siitä, ettei kotimainen tuottaja ole samalla viivalla ulkomaisten kilpailijoidensa kanssa”, Pohjamo sanoo.

> Nyt kaupan esteenä on viljatilojen epäluottamus sikatilojen maksukykyä kohtaan.

Esimerkkinä hän käyttää tilannetta, jossa suomalaiset kilpajuoksijat kantaisivat lisäpainoja asettuessaan lähtötelineisiin.

Pohjamo uskoo, että eläinten hyvinvointi onnistuu kotimaista tuotantoa menettämättä.

”Sopivalla tiedotuksella hyvinvoinnista ja ponnisteluista sen eteen voidaan muodostaa kestävä kilpailuetu.”

Sama pätee tuleviin sikataloutta koskeviin säädöksiin ja niiden tulkintaan. Jo valmisteluvaiheessa tulisi miettiä, kuinka asioista kerrotaan tuottajien lisäksi myös kuluttajille.

Vakuusrahastolla lisää viljakauppaa

Parannettavaa löytyy myös sikaketjun toiminnasta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.

Tähän Pohjamo tarjoaa ratkaisuksi sikastrategiaa, jossa määriteltäisiin tavoitteet ja kilpailukeinot.

Tilojen välistä viljakauppaa taas voisi lisätä vakuusrahastolla.

Nyt kaupan esteenä on viljatilojen epäluottamus sikatilojen maksukykyä kohtaan. Kauppa välikätenä poistaa viljaa myyvän osapuolen riskejä, mutta heikentää sekä vilja- että sikatilan kannattavuutta.

Vakuusrahasto voisi lisätä tilojen välistä viljakauppaa ja parantaa maatilojen kilpailukykyä.

Kesäkuussa äkillisesti nousseet viljanhinnat toivat jälleen esiin sen, että sika- ja siipikarjatilat tarvitsevat järjestelmän tasaamaan tulovaihteluja.

Indeksitulovakuutukseksi kutsuttu järjestelmä olisi Pohjamon mukaan mahdollista toteuttaa nopeastikin.

Siipikarjapuolella katseet energiaan

Siipikarjataloudessa, etenkin broilerituotannossa tärkein kehittämiskohde on energiatehokkuus.

Sitä parantamalla voidaan sekä alentaa kustannuksia että parantaa suomalaisen tuotannon kilpailukykyä pienentämällä hiilijalanjälkeä.

Tautien torjumiseen tulisi Pohjamon mukaan varautua nykyistä paremmin. Kriisitilanteen varalle pitäisi olla puskurirahasto.

Tautiriskejä aiheuttaa muun muassa logistiikka.

Rehuauton reitti voi kulkea kalkkunatilalta kananmunantuotantotilalle. Risteävistä kulkureiteistä johtuvat riskit mahdollisten tautien kulkeutumiselle tulisi selvittää ja kehittää logistiikkaa niiden mukaan.

Tulevaisuus omissa käsissä

Pohjamo korostaa, että suomalaisen sika- ja siipikarjatalouden tulevaisuus on yhä omissa käsissämme.

Hän toivoo, että alan toimijoilta löytyy pikaisesti tahtoa toteuttaa ehdotuksia.

”Yhteistyön pitää parantua nykyisestä. Esimerkiksi sikastrategiaa on turha lähteä toteuttamaan, ellei koko ala osallistu sen tekemiseen.”

TERHI TORIKKA